

Практичне заняття 7

ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ СПОРТИВНИХ ЗАХОДІВ

Мета заняття: сформувати у здобувачів уміння планувати, організовувати та координувати підготовку масових спортивних заходів з урахуванням організаційних, кадрових, матеріально-технічних, безпекових та інформаційних аспектів.

Запитання для обговорення

1. Які етапи включає підготовка масового спортивного заходу?
2. Які основні завдання підготовчого етапу масового спортивного заходу?
3. Яка роль організаційного комітету у підготовці спортивно-масових заходів?
4. Які вимоги висуваються до вибору місця та часу проведення заходу?
5. Яке значення має матеріально-технічне забезпечення при підготовці масових спортивних заходів?
6. Як забезпечується безпека учасників і глядачів під час підготовки та проведення заходу?
7. Які кадрові ресурси необхідні для організації масового спортивного заходу?
8. Яку роль відіграє інформаційне забезпечення та реклама заходу?
9. Які документи розробляються на етапі підготовки масового спортивного заходу?
10. Які типові помилки допускаються під час підготовки спортивно-масових заходів?

Практичні завдання

Завдання 1. Структурно-логічне

Складіть структурно-логічну схему підготовки масового спортивного заходу, визначивши:

- підготовчий етап;
- організаційний етап;
- основний етап;
- підсумковий етап.

Завдання 2. Аналітичне

Проаналізуйте підготовку будь-якого масового спортивного заходу (День здоров'я, спартакіада, спортивне свято) та визначте:

- мету і завдання;
- основні організаційні дії;
- відповідальних осіб;
- очікувані результати.

Завдання 3. Планувальне

Розробіть план підготовки масового спортивного заходу (фрагмент), у якому визначте:

- терміни виконання;
- відповідальних осіб;
- основні заходи підготовки.

Подайте результат у таблиці.

Захід	Термін виконання	Відповідальний
-------	------------------	----------------

Завдання 4. Кадрове

Визначте кадровий склад, необхідний для проведення масового спортивного заходу:

- організатори;
- суддівська колегія;
- медичний персонал;
- волонтери.

Поясніть функції кожної групи.

Завдання 5. Матеріально-технічне

Складіть перелік матеріально-технічного забезпечення масового спортивного заходу:

- спортивний інвентар;
- обладнання;
- засоби безпеки;
- інформаційні матеріали.

Завдання 6. Безпекове

Розробіть заходи з безпеки для масового спортивного заходу:

- медичне забезпечення;
- техніка безпеки;
- дії у разі надзвичайних ситуацій.

Завдання 7. Документаційне

Складіть перелік основних документів, які необхідні для підготовки масового спортивного заходу, та коротко охарактеризуйте їх призначення:

- положення про захід;
- кошторис;
- календарний план;
- заявки учасників;
- наказ (розпорядження).

Завдання 8. Інформаційне

Розробіть інформаційний план популяризації масового спортивного заходу:

- до початку заходу;
- під час проведення;
- після завершення.

Зробіть пам'ятку для організаторів, суддів і представників команд, ознайомившись із методичним рекомендаціями.

Пам'ятка для організаторів, суддів і представників команд

Дії для виконання										
Кількість учасників параду від кожної команди:			Кількість учасників від команд							
			Кількість команд							
Інтервал між командами:			Відстань, м							
Шикування колони (намалювати схему розташування команд на парад відкриття змагання)			Час							
			Указати: 1. Місце кожної команди (вказати на схемі назву команди, її номер). 2. Маршрут руху колони. 3. Дії учасників на окремих ділянках маршруту							
Форма учасників команд:	№ 1 ((за місцем) або за алфавітом) А		2	3	4	5	№ 6 або Е (команда, яка представляє організацію (місто), на яку покладено проведення змагань, зазвичай, йде останньою)			
	Червона									
Оформлення ладу команди (команди шикуються по ранжиру, попереду жінки (або діти), за ними чоловіки)							Колони по:			
Відповідальний учасниках (суддя при або представник)			№ 1, Іван ов П.В.		М	2	3	4	5	6

Методичні рекомендації

Церемонія відкриття і закриття свята

Правильна організація церемоній і процедур змагання надає мобілізуючий вплив на учасників, керівників та суддів, привертає увагу громадськості, преси, радіо, телебачення, що сприяє підвищенню значимості фізкультури і спорту, їх пропаганді.

Все це передбачає ретельну розробку спеціального сценарію, відповідальність за підготовку якого несе підготовча комісія змагання. Сценарій включає церемоніал відкриття МСЗ, порядок процедур у ході змагань, церемоніал закриття.

Церемоніал відкриття МСЗ має важливе ідейно-виховне і навчально-педагогічне значення, сприяє не тільки визначенню значущості фізичної культури як суспільного явища, а й формує психологічний настрій усіх учасників і глядачів, допомагає формуванню готовності спортсменів вести боротьбу за кращі досягнення, за перемогу.

Церемоніал відкриття передбачає:

1. Шикування учасників змагань у командах. Порядок шикування – за алфавітом назв команд (колективів, міст) або за порядком місць, зайнятих

командами на попередніх аналогічних змаганнях. Команда, яка представляє організацію (місто), на яку покладено проведення змагань, зазвичай є останньою.

Перед кожною командою шикуються суддя при учасниках із транспарантом, на якому зазначена назва команди, прапороносець із асистентами, що несе прапор, керівник або капітан команди. Команди шикуються – попереду жінки (або діти), за ними чоловіки.

2. Вихід загальної колони за командувачем парадом на спортивну арену під марш і перешикування вперед до основної маси глядачів та того, хто приймає парад (на допомогу командувачу парадом для організації шикування передбачена необхідна кількість суддів. Командувач парадом звіряє текст судді-інформатора зі сценарієм. Усі учасники параду повинні бути готові до маршу не пізніше ніж за 15–20 хв до команди «Руш!»).

3. Рапорт командувача парадом особам, які приймають парад (представники адміністрації, громадських організацій, спорткомітету, головний суддя змагань).

Рапорт:

– коли всі учасники займуть місця для початку параду, командувач дає команду:

– «ПАРАДЕ, ШИКУЙСЬ! СТРУНКО! РІВНЯННЯ НА СЕРЕДИНУ!».

– командувач парадом стройовим кроком прямує до групи, що приймає парад із такими словами: «УЧАСНИКИ (назва змагань) ДЛЯ ПАРАДУ ШИКОВАНІ! КОМАНДУВАЧ ПАРАДОМ – СУДДЯ (прізвище).

– той, що приймає парад, вітається зі спортсменами. Після чого командувач парадом дає команду «Вільно!».

4. Вітання учасників змагань.

5. Урочистий підйом прапора (запалення вогню, салют, випуск голубів). Для підйому прапора змагань, зазвичай, запрошуються переможці попередньої першості або видатні спортсмени.

6. Повідомлення головним суддею основних відомостей про майбутні змагання.

7. Урочисте оголошення відкриття змагань. Зазвичай, це доручається старшому за посадою серед тих, хто приймає парад.

8. Марш учасників, показові виступи або початок змагань із перших номерів програми. Учасники, які виступають у перших номерах програми, звільняються від участі в параді.

До урочистих процедур у ході змагань можна віднести вихід на спортивну арену суддівських бригад і команд (підгруп) учасників, здачу рапортів капітанів або суддів при учасниках про готовність команд, представлення учасників глядачам, нагородження переможців. Порядок зазначених процедур визначається правилами змагань із видів спорту, лише процедура урочистого нагородження переможців в особистій першості, що здійснюється, зазвичай, відразу після завершення виду програми, майже однакова для всіх видів спорту. Здійснюють цю процедуру судді з нагородження.

Для вручення нагород бажано запрошувати славетних спортсменів або інших відомих людей. Процедура передбачає вихід призерів до п'єдесталу пошани, оголошення їх досягнень, сходження на п'єдестал, вручення нагород.

Церемоніал закриття МСЗ передбачає:

1. Шиккування команд учасників згідно зі зайнятих на змаганнях командними місцями. Залежно від завдань МСЗ можливе шиккування і в загальній зведеній колоні. Після виходу під марш на спортивну арену учасники шикуються обличчям до основної трибуни або основної маси глядачів.

2. Оголошення Головною суддівською колегією результатів змагань.

3. Вручення командних призів. Зазвичай, вручення проводить голова підготовчої комісії або голова керівництва організації, що проводить змагання.

4. Спуск прапора переможцями змагання або представниками команд-переможниць.

5. Урочистий відхід учасників з арени.

Розробка звичайного сценарію масового спортивного заходу не вимагає спеціальних знань. Для цього досить подумки уявити («прокрутити») перебіг, зробити орієнтовний розрахунок часу та підібрати відповідний музичний супровід.

☞ На основі сценарію церемонії готується пам'ятка для організаторів, суддів і представників команд. У ній указується кількість учасників параду від кожної команди, час, місце, порядок шиккування колони, інтервал між командами, містяться рекомендації щодо форми учасників. Іноді в пам'ятці зазначається маршрут руху колони, дії учасників на окремих ділянках маршруту. Крім того, в пам'ятці визначається порядок підйому прапора, форми вітання. Велике значення має правильний вибір місця проведення церемоній. Воно не повинно бути занадто віддалене від місця проведення змагань і разом з тим має бути доступним широкому колу глядачів. Кожен вид спорту має власні традиції і ритуали. Тому, при організації спортивного заходу цю слід обов'язково враховувати. Керівник, який організовує турнір, повинен вміти вдало розставити акценти, грамотно підкреслити переваги і красу певного виду спорту і непомітно для глядачів «прибрати» в тінь його недоліки. Керівник повинен володіти вмінням перетворити спортивне змагання на шоу так, щоб глядач не мав приводу занудьгувати на святі спорту. Однак, існують і винятки. Є такі спортивні турніри, для яких церемоніальні надмірності є перешкодою. Наприклад, урочистим і видовищним є фігурне катання як вид спорту, або бальні танці, тут найважливіше – максимально привернути увагу глядача саме до спортивної частини турніру, до виступів спортсменів.

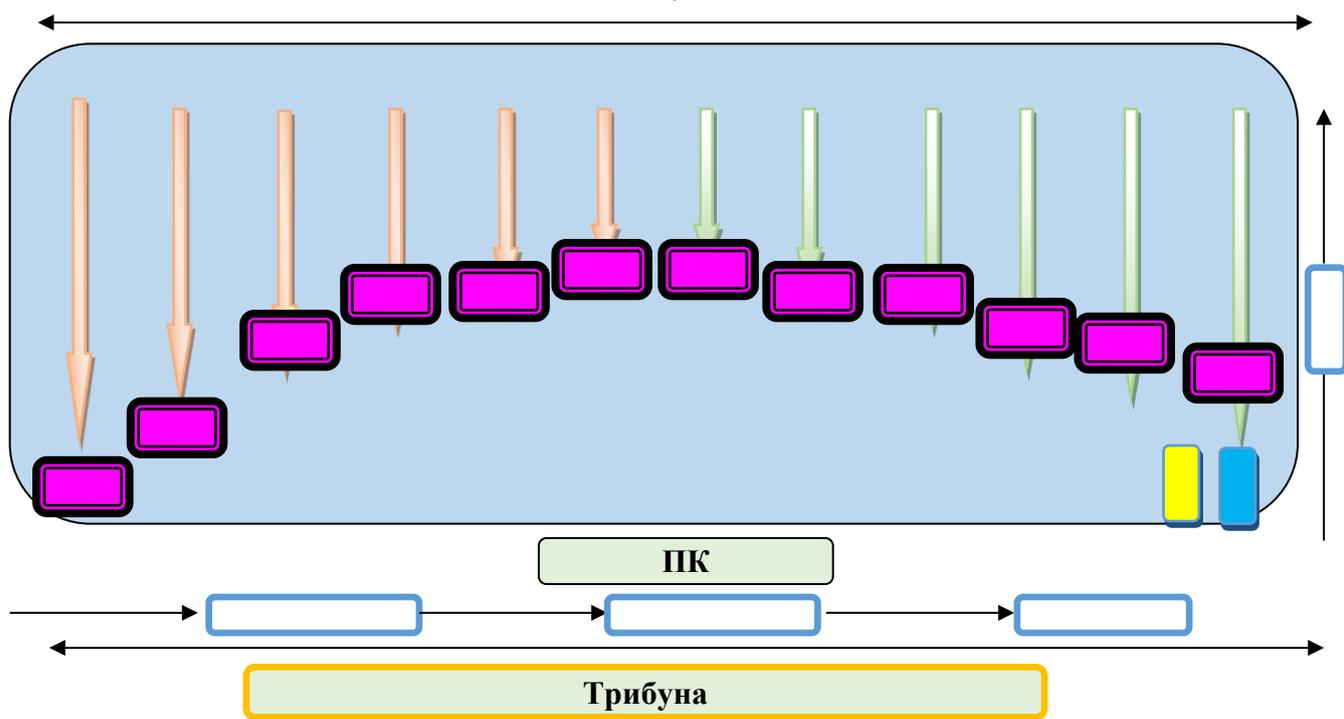
Варіанти шиккування команд на парад відкриття змагання

Залежно від цілей масового спортивного заходу, складу і кількості учасників церемонія відкриття і закриття змагань може відбутися й не на арені, на якій проводяться змагання, а на стадіоні, у великому спортивному залі, на міських майданчиках і вулицях.

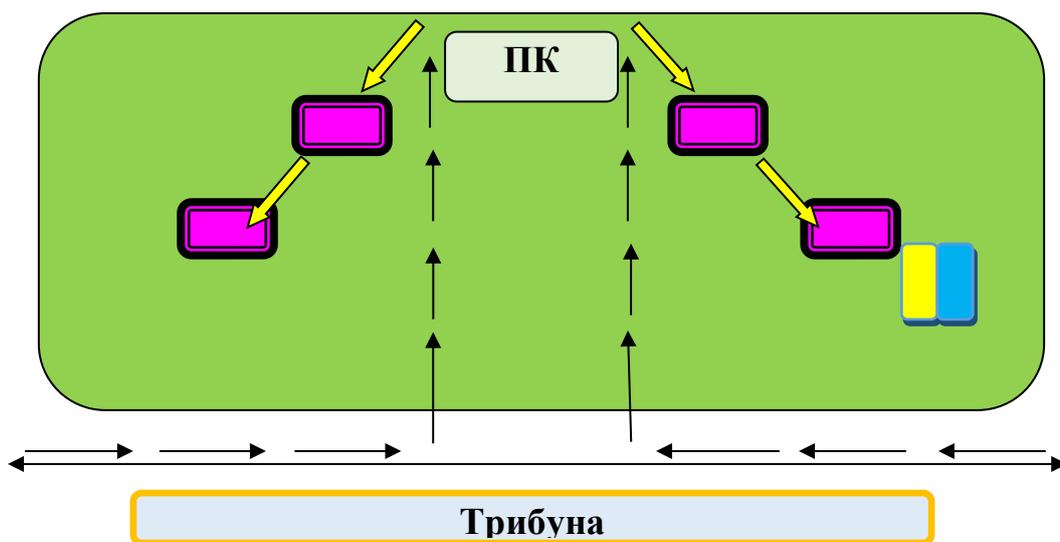
У таких випадках необхідно заздалегідь очно визначити маршрут і порядок розстановки учасників і обмежити місце проведення церемонії за допомогою спеціальної розмітки (фарба, стрічки, кілочки, шнури).

Необхідна також і інша підготовча робота: добір організаторів і керівників параду, вибір маршруту та організація його виконання, розробка дикторських текстів для радіоінформатора, технічне обладнання місця церемонії тощо.

Вихід команд і шиккування на парад відкриття змагань (12 і більше команд)

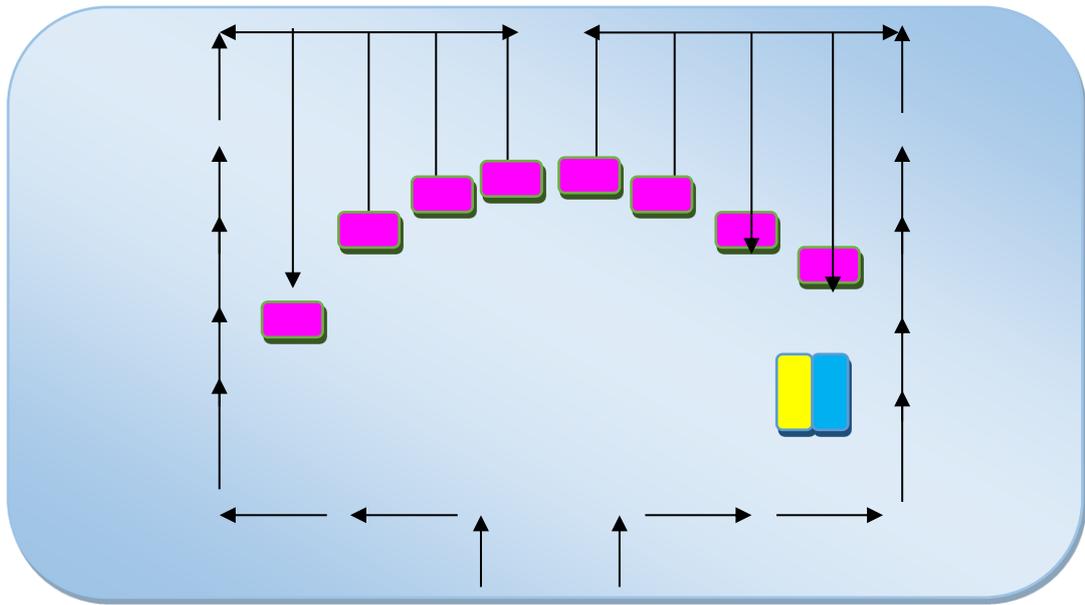

Вихід команд і шиккування на парад відкриття змагань (4 команди)

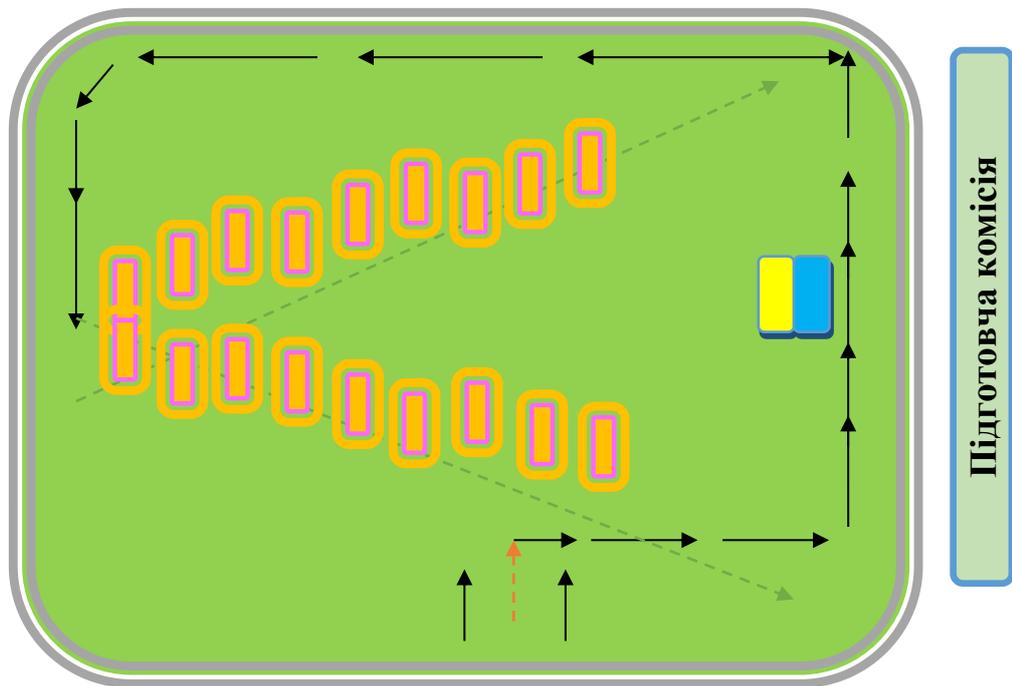

Умовні позначення: **ПК** – розташування підготовки; **ПК** – розташування підготовки комісії; **ПК** – команди.

Рисунок 10 – Зразки-схеми розташування команд на параді
Вихід команд і шикунання на парад відкриття змагань (8 команд)

Вихід команд

Вихід команд

Рисунок 11 – Зразки-схеми виходу команд на параді

Підсумкове практичне завдання

Розробіть комплексну модель підготовки масового спортивного заходу

для:

- закладу освіти або
- територіальної громади.

Модель має включати:

- мету і завдання;
- етапи підготовки;
- кадрове та матеріально-технічне забезпечення;
- систему безпеки;
- очікувані результати.

Вихід
команд